

Wyzwania i perspektywy dla europejskiej produkcji zwierzęcej: pomocnicza rola nauki i EAAP

Streszczenie

Produkcję zwierzęcą w Europie cechuje duże zróżnicowanie, a kierunek produkcji jest ściśle związany z lokalną dostępnością użytków rolnych. Za głównych europejskich producentów uznaje się: Francję, Niemcy, Irlandię, Hiszpanię, Włochy i Polskę.

Chociaż wraz z rosnącą populacją ludzi na świecie, rośnie zapotrzebowanie na wysokiej jakości, pełnowartościową i bezpieczną żywność, to współczesna produkcja zwierzęca stoi w obliczu kilku poważnych wyzwań. Przede wszystkim, coraz częściej promowana jest dieta zrównoważona, zakładająca ograniczenie spożywania żywności pochodzenia zwierzęcego, zwłaszcza czerwonego mięsa. Innym aspektem jest rosnąca oporność patogenów na antybiotyki. Lekooporność została częściowo przypisana profilaktycznemu lub terapeutycznemu stosowaniu antybiotyków u zwierząt gospodarskich. Najnowsze wyniki badań są jednak optymistyczne i wskazują, że ograniczenie ich stosowania jest pożądane i umożliwi osiągnięcie wysokiej produktywności zwierząt przy odpowiednich praktykach zarządzania. Innym aspektem jest nadmierna produkcja gazów cieplarnianych. Podaje się, że produkcja zwierzęca odpowiedzialna jest za 14,5% antropogenicznej emisji gazów cieplarnianych (GHG) na świecie. W UE najwyższa emisja GHG z rolnictwa w 2019 r. została przypisana: fermentacji jelitowej (42%, CH₄ głównie związane z chowem i hodowlą bydła mlecznego i mięsnego), nawożeniu gleby (39%, N₂O związane ze stosowaniem nawozów) i zarządzaniu obornikiem (14%, CH₄, N₂O, CO₂, a także NH₃). Gazy cieplarniane są bezpośrednio związane ze zmianami klimatu. W związku z tym produkcja zwierzęca będzie musiała sprostać stawianym oczekiwaniom. Mianowicie, zmniejszeniu emisji CH₄ o 30% do 2030 r. Jest to kluczowe, gdyż współcześni konsumenci są świadomi postępujących zmian i wymagają tego, aby produkcja zwierzęca była efektywna pod względem wykorzystania zasobów naturalnych oraz przyjazna środowisku, a zwierzęta utrzymywano zgodnie z zasadami dobrostanu.

W związku z powyższym rośnie zainteresowanie wykorzystaniem alternatywnych źródeł białka w żywieniu ludzi i zwierząt, takich jak owady, mikroalgi czy wodorosty. Może to przynieść pozytywny wpływ na ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Dlatego też w obrębie niniejszej tematyki, prowadzone są szerokie badania, gdyż uważa się, że znaczący, chociaż krótkoterminowy wpływ, mają strategie zarządzania żywieniem. Mogą one obejmować żywienie zwierząt wysokostrawnymi paszami sprzyjającymi fermentacji propionianowej, włączanie do diety związków syntetycznych (takich jak azotany lub 3-nitrooksypropanol) czy suplementowanie związkami naturalnymi (takich jak oleje i tłuszcze, saponiny i garbniki).

Wobec wyzwań stawianych produkcji zwierzęcej European Federation of Animal Science (EAAP) odgrywa zasadniczą rolę, aby pomóc sektorowi zwierząt gospodarskich przygotować się na różne scenariusze związane z produkcją (aktualne i potencjalne). W związku z tym, głównym celem EAAP jest promowanie badań naukowych – zwłaszcza tych o charakterze praktycznym oraz utrzymanie wzajemnego dialogu pomiędzy nauką i praktyką. Istotne jest również rozpowszechnianie wyników badań w dziedzinie nauk o zwierzętach wśród innych naukowców, ale również osób z branży (przemysł rolno-spożywczy), społeczeństwa i grup zainteresowanych zrównoważoną produkcją zwierzęcą. Najbardziej znaną działalnością EAAP jest Annual Meeting, czyli jedno z najważniejszych spotkań dla osób z branży zwierzęcej. Informacje z minionych i przyszłych spotkań dostępne są na stronie internetowej EAAP, podobnie jak publikacje, rekomendacje, aktualne analizy i prezentacje ofert przygotowane przez prelegentów. Przez cały rok EAAP organizuje również warsztaty branżowe, konferencje, szkolenia i webinaria z zakresu produkcji zwierzęcej.

SŁOWA KLUCZOWE: EAAP, produkcja zwierzęca, gazy cieplarniane